

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10	frt.	o.	6.
Félévre	5	"	50	kr.
Évnyegyedre	3	"	—	"
Egy órára	1	"	—	"

Szerkesztői szállás:

belső szűnőre 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése,

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.) Haasenstein és Voglernél (Neuer Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyiltéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimrendők. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10	frt.	o.	ért.
Félévre	5	"	50	kr.
Évnyegyedre	3	"	—	"
Egy órára	1	"	—	"

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca) könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Adakozás.

A hazafias adakozások terén mindig elől járó erdélyi kir. biztos a melettőlástól következő sorokat vettük: „Tisztelt szerkesztő úr! Boldogult Ruzicska György, Erdély egykori első rangú zenésze — ki egész életét a művészet fennállítására szentelte, s ki több évtizedeken át a conservatorium jeles igazgatója volt, és ki magának e téren is emlékeztető érdemeket vívott ki — szűkölködő sorshoz elmaradt összegére számára a mellékelt ötven frtot o. é. oly kérésrel teszem át, miszerint ezen összeget rendelkezése helyére eljutatni sziveskedjék.

Tisztelettel maradván

Kolozsvárt, márczius 25-én, 1870.

Gr. Péchy.

A „Budap. Közlöny” által megpendített segélyezés eszméjét tudunkra az egyesült zene-conservatorium már felkarolta. Az e célra befolyó további adakozásokat a lap szerkesztősége is elfogadja.

Pest, márcz. 22. 1870.

(B.) Mai napra volt halasztva a nyugdíjak feletti tanácskozás berekesztése s az e feletti névszerintű szavazás.

Szólni senki sem kívánt, s így a tanácskozást befejezettnek tekinthetők. Azonban joguk volt még szólni a házszabályok értelmében az indítványozónak, előadónak s az illető miniszternek.

Az indítványozó Ghyecz Kálmán nem vette igénybe e jogot, utána kevesen szóltak volt a tárgyhöz, mely évek óta minden oldalról meg van vitatva, s így nem is lett volna mit elmondania; ő azonban azt adta okul, hogy miután a miniszternek adatok az utolsó szó, később lemondani a szólás jogáról.

Már akár mi okból hallgatott az indítványozó úr, jól tette, mert újat úgy sem mondhatott volna; s így legaiább a baloldal részéről is volt valaki, a ki tette hozzájárult az időkiméleéshez.

Azokban vizsgáljuk meg, ha vajjon volt e oka a baloldalnak susceptibilitására. A házszabályok világosan mondják, hogy a miniszterek ismételve szólhatnak, mindaddig, míg a kérdés feltéve nincs; már pedig a kérdés fel nem tehető mindaddig, míg minden szólok, tehát az előadó is indítványozó is nem szóltak. Ez így van helyesen. Mert, kétségkívül, visszaszólás volna egy felelős minisztert annak tenni ki, hogy őt az indítványozó zárszavában bármily úton-módon megtámadhassa s ettől el legyen zárva az egyedüli eszköz, melylyel magát oltalmazhatja: a szólás fegyvere.

Nem is tartott soká az e feletti vita, mert a ház csakhamar megadta a szót Lónyay pénzügyminiszternek.

A miniszter röviden még egyszer felvilágosította a tárgyat; azután szavazatra kerülve a dolog, a ház körülbelül 40 szavazattal többséggel a pénzügyi bizottmány javaslatát fogadta el s Ghyecz indítványát elvetette. Különben a két javaslat közt nincs elvi különbség: egyik sem tagadja meg a pensiót azoktól, kik a lefolyt rendszer alatt szolgálták; tehát mindkét javaslat a méltányosság szempontjából indul ki. A különbség csak abban rejlett, hogy a pénzügyi-bizottmány a közigazgatási hivatalnokok közül a tanácsosokat is bennhagyja a nyugdíjasok sorában, míg Ghyecz az utolsókat kizárja; de kizárja Ghyecz a bíróságok mellett szolgált bírákat és hivatalnokokat is, minék épen semmi indoka, míg a pénzügyi bizottmány ezeket nem rekészti ki.

Végére is a két javaslat közt nem lévén elvi különbség, s a pénzügyi-bizottmány javaslata inkább megfelelően a méltányosság elvének, a többség ezt fogadta el.

A budget még hátra lévő részletei befejez-

vén, oda utasított a pénzügyi bizottmány, hogy az egyes tételket összeállítva, foglalja egy törvézcikkbe s terjeszse azt a ház elébe. Pár nap alatt végrehalára csak megszületik az 1870-ki budget.

Holnap az osztályok tárgyalnak több hozzájok utasított törv. javaslatot.

Az új alkotmányos korszak egyik vívmánya.

— Az akadémikusok haszontalan beszédárja közt lélekemelőleg lat reánk azon látmány, hogyan dolgozik a deák-párti kormány a haza és nemzet szemből jövőjére üdvösen kihatólag: a népszerűség hajhászást, s a nagy lármát a semmiért másokra hagyja, s míg ezek az izgató phrazisokat gyártják, élesre köszörülük, ő hozzá lát a cselekvéshez, nem ígérget eget, földet, hanem siet megadni, életbeléptetni a lehetőt.

Alkotmányos, felelős kormányunk ismét beheggeszté egyikét azon sebeknek, melyeket az önkényuralom ütött volt a nemzet testén. Örömmel jelezzük, hogy részben már ténnyé vált a csiki és háromszéki felosztott székely határhozredek 1851-ben elkobzott, s azóta az államkincstár kezelése alatt állott javainak visszaadása.

Mint tudjuk, e tárgyban a legfelsőbb elhatározás 1869. febr. 16-án kelt, a magyar kir. bel-, pénz- és igazságügyi miniszterek pártoló felterjesztése folytán.

A király e határozatának érvényesítését a magyar belügyminiszterre bizta, ki e fontos ügy elintézésére osztálytanácsos és képviselő Berde Mózsát küldé ki, mint az ügygel és viszonyokkal legtitesebben ismeretes férfiak egyikét. Ugyanis a végrehajtásal megbízott hazafi törekvése egyik legfőbb céljának egy ily, az érintettek hasonlóan kedvező legmagasabb elhatározás kieszközölését tüzte volt ki; sőt számos éven át több elvárattal közreműködésével, s fáradatlan kitarással igyekvők e cél megközelíteni, elérni. A megbízást tehát annál nagyobb örömmel vállalta el és sietett annak eleget tenni, mert hitte, tudta, hogy régi sérelem szűnik meg, midőn valahára a jog diadal-maskodik.

A belügyér megbízottja sok munkát igénylő nehéz feladatát f. hó 9-én fejezte be a Csik- és Háromszék területén fekvő nagy kiterjedésű revindikált havasoknak és katonai telkeknek (mennyiben ebbe a cs. k. katonaság által nem akadályoztatott) és ingó javaknak, illetőleg pénzeknek és kötvényeknek a székek megbízottjai kezébe történt átadásával Kolozsvárt.

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy elsőkhözhatjuk a visszaadott javak teljes kimutatását. Ugyanis:

A) Csikszék közönségének visszaadottak: a szék területén lévő revindikált havasok a rajtok találtató felszerelvényekkel s ezeknek 1869. január 1-től folyó jóvedelmekkel; továbbá átadottak még, — mennyiben a magyar kir. állam igénybe nem vette, a felosztott ezredhez tartozó katonatiszti épületek és telkek, a csik-szeredai és csik-szélmártoni katonai iskolákkal együtt, kivételével azoknak, melyeket a cs. kir. közös katonaság nem bocsátott át. Kiadott végre a szék közönségét a székely ruházati és lószerszeri alapról illető osztályrészt, és pedig:

1. Erd. urb. kötvényekben 75,550 frt — kr. ehez kiegyenlítésé készp. 17 frt 64 kr.
2. Készpénzben, bankjegyekben és készpénzkövetelésekben 41,750 frt 91 kr.
3. Hátrálékban lévő activ tökében 15,066 frt 98 kr.
4. Ennek valószínű kamataiban 12,000 frt — kr.

együtt: 68,817 frt 89 kr.

Összesen: 144,385 frt 53 kr.

B) Háromszék közönségének revindikált havast adni nem lehetett, mert a területén lévő s a volt székely ezred által birtokolt havasrészek az absolut kormány alatt Bereczk, Sárfalva, Almás, Osdola helységeknek és a b. Szentkereszti családnak jelentékeny összeg készpénz kárpótlással, mely kárpótlási összeg készpénzbeli illetékes részét nagyon leapasztotta, kiadottak, — ellenben visszaadottak azon a szék területén lévő katonatiszti telkek, melyeket a magyar kir.

állam magának meg nem tartott, vagy el nem vesztegetett potom árért az absolut kormány.

Ezen épületeken kívül következő tökéket kapott még a szék közönsége:

1. Erd. urbéri kötvényekben névértékben 70,400 frt — kr. ehez kiegy. készpénz — — —
2. Készpénz más czim alatt 33 frt 5 1/2 kr.
3. Hátrálék activ tökében 17,745 frt 25 1/2 kr.
4. Ennek valószínű kamataiban 14,000 frt — kr.

együtt: 31,745 frt 25 1/2 kr.

Összesen: 102,178 frt 31 kr.

Ebből kivonatván a Csikszék részére fizetendő 1438 frt 36 kr.

Marad a Háromszék közönsége által felvett összeg 100,739 frt 95 kr.

C) A tövisi örnagyságra és dezsáni szárnyhuszár-családokra vonatkozólag még nem lévén királyi elhatározás, az ezeket illető összegek további felsőbb intézkedésig a kolozsvári m. kir. harminczadnál maradtak kezelés alatt, u. m.

1. Erd. urb. kötvényekb. 10,300 frt — kr. ehez kiegy. készpénz 1 frt 80 kr.
2. Egyéb készpénz 3194 frt 94 kr.
3. Hátrálékos activ tökében 1286 frt 25 kr.
4. Ennek kamataib. 900 frt — kr.

együtt: 5381 frt 19 kr.

Összesen: 15,682 frt 99 1/2 kr.

Továbbá részint Csik, részint Háromszék közönségének a hátrálékos activ töké s ezeknek valószínű kamatai fedezésére, illetőleg realizálására átadottak még azon activ perek, kötelezvények és hivatalos irományok, melyeket eddig a kolozsvári kir. pénzügyigazgatóság kezelt; — a tövisi activ perek és irományok pedig, további kezelés végett, ugyanazon pénzügyigazgatóságnak visszaküldettek.

A királyi elhatározás értelmében még átadandók lettek volna Csik-Szeredában, Kézdi-Vásárhely- és Sepsi-Szent-Györgyön azon nagyszerű katonai épületek és értékes telkek, melyek jelenleg a cs. kir. közös katonaság használatában vannak, s ezek között a kézdi-vásárhelyi egykori katonai iskola, mely az ipariskola helyiségének van kinézve; azonban ezek nem adathattak által Berde M. m. kir. belügyminiszteri biztos által, mert azokat a cs. kir. katonaság kiüríteni nem akarta.

Végre a kir. elhatározás értelmében átadandók mindazon alapítványok, melyek a visszaadott iskolák alaptökéjéhez tartoztak, de ezeknek kitisztázása és kiderítése, hogy t. i. hol, mely hivatalos közegek által kezeltettek, s jelenben hol találathatnak meg, huzamosabb munkát igényel, reméljük azonban, sőt erős hitünk, hogy sikerülni fog a m. k. belügyminiszterium ernyedetlen munkásságának és közvetítésének azon visszatartott épületeket is az illetékes közönségeknek mentől hamarabb birtokába bocsáthatni, a mennyiben ezekre a magy. kir. államnak szüksége nem leend, s a kir. miniszteri biztos azon kellemes helyzetbe jön, hogy a legmagasabb elhatározást egészen érvényesítheti.

Még csak annyi mondani valónk van, hogy ezen visszaadás a javak feloszthatlansága és azon feltétel alatt történvén, hogy abból Csik-Szeredán, Sepsi-Szt-Györgyön és Kézdi-Vásárhelyt egy-egy ipariskola állítassék és tartassék fenn: ezáltal a székelyföld felvirágzására s ennek folytán az egész magyar államra nézve annyira káros kívándorlás megszüntetésére szilárd alap van letevé. Már most egyedül a nemzet feladata, hogy azon sikerrel építsen tovább, megmondolva, hogy nem minden század nyújt ily szép alkalmat és hasonló célra ily nagy összeget.

S mert óhajtuk, reméljük is, hogy a most visszakapott javakat akként és oly módon használják fel az illetők, hogy az e tárgyban kelt legfelsőbb elhatározás, a magyar kormány ez irányban tett lépései, s a végrehajtással megbízott Berde M. működése a Székelyföld területén egy oly korszak kezdetét képezend, melyre hálásan pillant vissza majd a késő nemzedék.

Néhány szó iparosainkhoz.

II.

(r.) Nem csak önök terbeli vád a mulasztásért. Tagadhatn, hogy e részben sokat lehet fel tudni az osztrák hágyományos politikának is. Mert a kormány feladata lett volna mindent megtenni, mindent elkövessen, hogy iparosaink szellemi kiképzetésében részesüljenek. Reáliskolákat kell vala mindenekelőtt hogy létrehozzon. De semmi nyomát sem látjuk ez intézkedéseknek. Jelenlegi kormányunk böles férfaitól várjuk most, hogy e régi bajokat orvosolja.

Mikor az iparszabadság a magyar korona területére is ki lön terjesztve, itt voltam önök között. Jól tudom, milyen volt a situatio. A kézművesek nagyrésze békétlenkedett. Mondák önök, hogy végpusztulások közelg. „Mindenféle jöttment ember lépend föl versenytársul.” Féltek, mert nem bíztak erejükben. De önmaguk iránti bizalmatlanságukat nem merték kimondani, jobban mondva rüstellatték. És ha komolyan kérték érveiket, még a mester munka fontosságát is latba veték.

És azt hiszik önök, hogy tettek valamit a szabad ipar életbeléptetése után is, mi saját existenciájukra garantiát nyújtott volna. Majd semmit. Mert a ros nem következett be tőstént, egy óra, egy nap alatt, nem törődtek avval, hogy mit hoz a vak szerencse? A helyett, hogy a czéhrendszer utolsó porát is letörülték volna magukról, hogy még nyoma se maradjon annak a régi, nehézkes és az iparra laukasztó hatású intézménynek, csak a régi kerékágásban maradtak továbbra is. Mert az régi volt s ös apáink is benne örögdedek meg!

A követelés, a példa mindig jó tanácsadó. Itt sincs különben. Külföldi vállalkozók naponta nagyobb mennyiségű és többféle fajú árucikket hoztak piacunkra, melyeket gyárilag nagyban állítván elő, nagy tökével dolgozván, jóval olcsóbban árulhattak el, mint az idevaló kis tökések; s a mellett az előállításban, az alaki tökélyt tekintve is, hasonlíthatlanul kielégítőbbek, mint emezek.

Igen természetes, hogy a fogyasztó közönség mindig az előnyös feltételekhez hajlik s csupán számalomból, nehogy egy vagy más helyföldi iparos két nappal előbb mondjon esődöt, mert különben tenni nem tñr el anyagi hátrányokat.

Nem szükség mondanom, önök igen jól tudják, hogy mai napság sokan nem állanak ott anyagi jólét tekintetében, hol ez előt 10 évvel voltak.

Ösmerék egy iparost. Nagyon jó ösmerősöm, egy időben egyike volt a tekintélyesebb városi polgároknak üzleténél, vagyonánál fogva. És ezen embert, ki mindig független volt, közelebből szabóműhelyben látám dolgozni, mint segédet, idegen helyről ide vándorolt vállalkozó részére. Mert saját üzletét bukás érte, minthogy a kor intő szellemével nem gondolvá, az újabb igények kielégítésére képtelen volt. Késő vésésére másnak dolgozik, hogy családját főtartthassa. Káran, nagy káran tanult meg. Ösmerék még egy fiatal iparost, kit ez előtt több évvel azért üldöztek el czéhbeltársai, mert a szabad ipar eszméje ellen igen fennhagyon beszélt. Midőn mesterművet készített, a böles gyűllés elvetette dolgozatát s egy évre felfüggesztették, hogy önálló lehesen. Mit tett tehát? Nem ütött nyagot botjával a számár fejére, hanem külföldre ment, reáliskolát végzett, tanult, iparkodott. Ma már leglátogatottabb üzlet-helyisége van. Sok öreg iparos dolgozik számára, a kik mind egyig önállók voltak.

Ezen képek battersé sőtét, de a valóság tükrözik bennök vissza.

Midőn önök az üzlet pangása, keresők hiánya miatt panaszkodnak, nehogy azt higgyék, hogy a fatum, a sors haragja lett esztűt ellenségök. Korántsem. Az élet a folytonos haladás színtere. Ki a szinfalak mögé vonul, az bevégezte szerepét. A haladás tere mindenki előtt nyitva áll. De az eszközök megválasztása életbölcsöséget, komolyságot igényel.

Haladjunk a korral.

E két szóban van minden, mi megfejtethi az önök mostani állapotát.

Sokat mulasztottak el, de mégsem annyit, hogy e csorbát ki ne lehetne köszörülni.

Pest, márcz. 22. 1870.

(r. l.) Ö Felsége a király, a mai reggeli személy-vonattal és igen csekély kísérettel Bécsből Buda Pestre érkezett.

Hogy meddig fog itt időzni, az eddigelé még nincs meghatározva.

A pesti lapok ma a fölött vitakoznak erő-

sen: lemond-e csakugyan Lónyay a pénzügyminiszterségről, vagy megmarad?

Némelyek ezt, mások amazt állítják, anynyi bizonyos, mikép néhány nap óta a legjobban értesült körökben is bevezett ténynek tekintik Lónyay visszalépését, melyet már a legközelebbi napokban várunk.

Összekötésben áll-e lemondása a közös pénzügyminiszteri tárcza elvállalásával, és ez utóbbi kedvezőtlen történet, arról most egyszerre elhallgatunk; valamint azt sem emlegetik, ki lesz helyette magyar pénzügyminiszter.

Hogy az ellenzék még a kákn is csomót keres, az régi dolog, de vajjon honnan kerithet magának oly értesülést, a mely a képviselőház mai ülésében alkalmat nyújtott Irányi Dánielnek az iránt interpellálni a közlekedési miniszteriumot; igaz-e, mikép a kormány a magyar államvaspályát el-vagy bérbeadni szándékozik? csakugyan nem találhatja el hirtelen az ember.

Hogy az államvagyonra féltékeny baloldal gyakran látja a fehéret feketének, azt ma is tapasztaltuk.

Már néhány nap óta colportálják e hirt, a mely, ámbár semmi alappal sem látszott birni, mégis rossz benyomást gyakorolt azokra, a kik az oppositio manővrozását kevésbé ismerik.

Ismételtem: ma újabb tapasztaltuk, hogy az ellenzék néha még a fehéret is feketének látja.

Mert Lónyay Menyhért pénzügyminiszter kijelenté az interpellatio következtében, miszerint a kormányban eszeágában sincs el-vagy bérbeadni az államvasutat, csupán a fölött folyik a tanácskozás: vajjon nem volna-e célszerű annak kezelését — gazdálkodási szempontból — más vasútnak hivatalnokaira bízni?

E között és az interpellationak okul szolgáló versio között — természetesen — óriási a különbség; Irányi mindamellett nem elégedett meg a válaszszal, hanem a képviselőház tudomásul vette azt, és a napirendre tért át.

Napirenden a nyugdíjak kérdése volt, a mely fölött folyt vitáról bizonyára tüzetesen értesítendő B. jeles tolla.

Nem hagyhatom említetlenül a főrangú műkedvelők által tegnap, a budai várszínházban tartott előadást.

A parányi színház háromezer forintnál többet jövedelmezett, de meg is tel minden zugában, ámbár a helyárak roppant magasak voltak. Például egy páholy 36 frt, földszinti bemenet 1 frt 50 kr, karzati álló hely 80.

Ő Felsége a királynő pontban 7 óraker szinten megjelent, és leirhatlan lelkesedéssel fogadtattott.

Az ültözékek izletességét, gazdagságát, a gyémántok és ékszerek ragyogását minék irjam le? a valót egy sem közelíthetném meg; de meg kell említenem az összevágó, pontos játékokat, melyre még a legösszetartottabb szintársulat is büszke lehetett volna.

Különösen kitűnt Türr tábornokné, és gróf Károlyi Gyula.

Igen szép, nemes vonás volt az illetőktől e jótékony czélra (iskola alap) fáradni, csupán azon megjegyzésünk van, hogy kár volt nem kizárólag, vagy legalább tulnyomólag magyar darabokat adni, melyek kedvezőtlen két francia vigjáték kihagyható lett volna.

Előadás után estély volt a miniszterelnöknél, melyet ő Felsége a királynő is szerencsésített legmagasabb jelenlétével, s 11 óráig időzött a fényes körben.

Mintán itt is azon rendkívüli eset fordult elő, mint önkénel, Szépné-Mátrai Laura jutalomjátéka alkalmával, hogy t. i. két anyyi közönség kért jegyeket, mint a menyői a színházba fért; az előadás ma — olcsóbb árak mellett — ismételtetik.

Pest, márcz. 21. 1870.

(B.) A jegyzőkönyv hitelesítettén, a szokott praemissák bevezetésével felolvasatott a fejedelmi udvartartás- és a közös nyugdíjakról szóló törvényjavaslat harmadszor és végképp megszavaztatott.

A budget részletes tárgyalása folytán senki által sem gyanított éles és hosszas vita keletkezett a közös költségek rovata fölött.

A baloldal által e körül előidézett vitaközös merőben meddő volt; mert hisz az 1867. XII. d. t. c. 41. 42. §§. világosan azt rendelik, hogy a közös kiadásokat a delegatiók határozzák meg, s annak részleteit sem a lajtábtól, sem a pesti országgyűlés bírálata alá nem veheti.

Magá az ellenzék szónoka Váradi Gábor is elismerte, hogy az illető összegekhez hozzá szólni nincs joga.

Hanem azért mégis korszerűnek, népszerűnek tartotta beszélni a porosz és osztrák hadi budgetről, — bírálata alá venni a közös költségek tételeit; szöveget Beust bárónak a bécsi parlamentben tett nyilatkozatáról, s fejtegette a delegatiós intézmény czéliránytalanságát, a delegatiók tehetetlenségét. — szóval: beszélt sok mindentől, csak a napirenden lévő tárgyakról hallgatott.

Darabig barangolt Váradi Gábor ide, amoda, s már jó formán derekán volt a jobboldal és a miniszterium ellen intézett filippikájának, a midőn

az elnök a ház szabályai értelmében felkérte, tartaná magát a napirendhez.

Erre azután lett nagy mozgás és lármá. A baloldalon némelyek kiereszkakolták magok számára a szólási jogot. Az elnök ragaszkodva a ház szabályaihoz, ismételve felszólította a szónokot, maradjon a napirend mellett; ha a ház többségének tetszik, a tárgytól merőben eltérő szónoklatokat hallgatni, ő ezt is megengedheti.

A ház Váradinak megengedvén a tovább szólást, ezáltal ki volt mondva, hogy az ő beszéde eltért a napirendtől, s azt az elnök határozatilag ki is mondta.

Bevezetően Váradi képviselő semmimélt indítványt magában nem foglaló beszédét, gróf Andrássy Gyula a napirendetérést indítványozta. Mire még nagyobb zaj támadt a baloldalon: kézzel, lábbal be akarták a baloldalon bizonyítani, hogy szónokjuk nem tért el a napirendtől. De, miután a ház már azelőtt erről nyilatkozott; lármával nem lehetett elűzni a dolgot, a ház a napirendetérést elhatározta s így Váradi Gábor kitérésai határozatilag roszaltattak. Egy napi drága idő ismét el lett fecsérelve.

Jól tudom én azt, hogy alkotmányos országban indítványozni lehet bármely törvény megváltoztatását, s így az 1867. ki kiegyezkedési törvény reformját is. Azonban a törvényeknek per incidens való megváltoztatására, vagy azoknak ily módoni depopularizálására irányult törekvést nem tartom sem helyes, sem alkotmányos eljárásnak.

Ezután kereszttulment a ház a budget még hátra lévő részletein, s tanácskozás alá vette a nyugdíjak kérdését.

Az lehetett volna hinni, hogy e tárgy hosszabb időt fog igénybe venni; azonban, miután a baloldal részéről csupán Ghyecz Kálmán szólalt fel, ki a pénzügyi-bizottmány javaslatával némileg ellentétben álló indítványát indokolta s többben nem jelentkeztek a szólásra, a vita befejezetnek tekinthető. Holnap, ha akar, újból szólhat az indítványozó, az előadó s a miniszterek közül valamelyik. Mire elkövetkezik a névszerűt szavazás.

A tárgyat most újból taglalni, miután az évek óta tárgyalatott a házban s a hírlapokban — merő idővesztegetés lenne.

Belügy.

Az országgyűlés működését illetőleg következőkről értesül a „R.”: A húsvéti szünetidőig a házat az igazságügyi miniszteri előterjesztések, a Pest-Buda emeléséről szóló javaslat, s végül vagy 14 vasúti előterjesztés fogja foglalkoztatni. A húsvéti szünetidő utáni periódus két törvényjavaslatnak lesz szentelve: a municipális rendezésnek és az új választási törvénynek, ezeknek elintézésétől fog függni a nyári szünetidő beállása.

A delegatiók valószínűleg nem májusban, hanem szeptemberben fognak tartani, úgy, hogy a magyar országgyűlés a jövő évi budgettárgyalásokat csak októberben kezdi meg.

Az ország 300 sorozó-bizottmánya közül eddig 217 terjesztette be működése eredményét a honvédelmi miniszteriumhoz. Ez eredmény a honvédségre vonatkozólag annyiban örvedetes, hogy már most is el van érve azon contingens, melyet a mult évi állítás tapasztalatainak alapján az összes sorozó kerületektől vártak. Érdekes tudósítónk azon megjegyzése, hogy átlagban a honvédséghez állítottak száma valamivel több azon ujonczok 50% nál, kik összesen a közös hadseregbe és a póttartalékba soroztatottak.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése márcz. 19-én.

Elnök: Somssich Pál.
Jegyzők: Majláth István, Széll Kálmán, Jámor Pál.

A kormány részéről jelen vannak: Andrássy Gyula gróf, Bedekovich K., Eötvös József b., Gorove István, Lónyay Menyhért miniszterek.

A tegnapi ülés jegyzőkönyve hitelesítettik.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter: A t. ház engedelmével a legközelebbi napokban igyekezni fogok a lehetőségig még eleget tenni azon különböző megbízásoknak, melyeket a törvény, úgy a t. ház rendeletéből nyertem. Ennélfogva most van szerencsém bemutatni a t. ház határozata folytán a törvényjavaslatot a katasteri felméréséről.

Továbbá van szerencsém jelenteni, hogy a pénzverésről hozott törvény értelme szerint a 10 és 20 frankos aranyok az 1870. évi számmal megjelentek és már a legközelebbi napok alatt forgalomba jönnek, az első példányokból a háznagy rendelkezésére bocsátottam bizonyos összeget, hogy a t. képviselő urak a pénztárnál a kívánt példányokat beválthassák.

Nem minden fontosság nélküli tény ez, miután ezen aranypénzek mindenütt, hol a frank érték divatozik, elfogadtatnak, s ennélfogva birunk oly magyar pénzzel, mely Európá nagy részében forgalmi pénzt képez.

De fontos tény ez leginkább azért is, mert ha majd egyszer a valuta helyreállítatik, lehetővé teendő, hogy azon nemzetgazdasági szempontból a

nemzetközi kereskedői forgalomra nézve oly nagy fontosságú kérdés, az ércpénz-érték egységesítésére nézve megindított intézkedésekhez csatlakozzunk.

Méltóztassanak a t. képviselő urak, kik ily példányokat beváltani kívánnak, a pénztárhoz fordulni. (Helyeslés.)

Elnök: A beadott törvényjavaslat ki fog nyomtatni, kiosztatni, és anuak idején tárgyalásra kitűzteni.

Következik a 172. számú törvényjavaslat ő Felsége legmagasabb udvartartási költségeiről.

Széll Kálmán jegyző: (Olvasa a törvényjavaslatot.)

Urházy György előadó: (Olvasa a központi bizottság jelentését.)

Elnök: Méltóztatnak elfogadni? (Elfogadjuk! Félkiáltások szélsőből felől: Nem fogadjuk el!)

Csanády és Henszelmanu ellene szólnak.

Tisza Kálmán: Ugy látja, hogy az bántja az előtte szólókat, mert a civilista 10 évre szándékolatik megszavaztatni, pedig szónok ezt helyesnek tartja. Angliában is így tettek, és pedig azon okból, nehogy udvaroncoknak, kik a fejedelem kegyében akarnak járni, minden évben alkalma legyen, a civilista emelését javaslatba hozni; másrészt azért, mert nem akarták, hogy ezen civilista minden évben vita alá kerüljön. Ezen okok állnak nálunk is, s ezért helyesli szónok, hogy 10 évre szavaztassék meg ez összeg.

A mi azt illeti, miért nem járunk mi a civilistához a quota arányában, szónok e tekintetben teljesen helyesli a kormány eljárását azon okokból, melyek a delegatiók tárgyalásainál szóba hozattak. Szónok nem helyeselheti ugyan azt, hogy a civilista épen most, midőn minden évben tetemes deficitnek nézünk eléje, emeltetik; de mivel már így van, szónok szó nélkül megazavazza a törvényjavaslatot.

Nyáry Pál: Indokolatlannak találja Madarász Jenő aggodalmát, hogy a 10 évre való megszavazás megnyirbálná a nemzet budget-megajánlasi jogát. Elfogadja a törvényjavaslatot.

Irányi Dániel és Schwarcz Gyula ellenvetéseket tesznek.

Berzenczey László azt mondja, ha elfogadtuk a magyar királyság elvét, meg kell adnunk a szükségeseket is. Henszelmann azon állítása ellenében, hogy nálunk milyen reitendő az aristocrazia pazarlása, megjegyzi, hogy a democratia is pazarol. Utal Newyorkra, s az ottani fénytűzésre. Elfogadja a törvényjavaslatot.

Lónyay Menyhért pénzügyér felvilágosító megjegyzéseket tesz.

Elnök: Elfogadja a t. ház a pénzügyi bizottság javaslatát? a kik elfogadják, méltóztassanak felállni. (Megtörténik.) A többség elfogadja. Következik a királyi udvartartás költségeinek tárgyalása.

Széll Kálmán jegyző: (Olvasa a költségvetésben előirányzott 3.650.000-nyi összegre vonatkozó tételt.)

Hosszas vita után az elnök így enuntial: Tehát a t. ház az egész tételt, miniszter úr hozzájárulásával és következő szerkezettel fogadja el: az 1870. évre a kir. udvartartásra 3.650.000 forint. (Helyeslés.)

Következik a központi nyugdíjakról szóló törvényjavaslat.

Mihályi Péter jegyző: (Olvasa a nyugdíjakról szóló törvényjavaslatot.)

Urházy György előadó: (Olvasa a központi bizottság jelentését a volt központi kormány közgeinek nyugdíjairól szóló törvényjavaslat tárgyában.) Ezek azon indokok, t. ház! melyeknél fogva a központi bizottság ezen törvényjavaslatnak a részletes tárgyalás alapjául való elfogadását ajánlja.

A vitában részt vesznek: Máriássy Béla, Gubody Sándor, Csanády, Berzenczey.

Tisza Kálmán kijelenti, hogy a tanácskozás alatt levő törvényjavaslatot meg csak a részletes vita alapjául sem fogadja el.

Szólt még Nyáry, Patay.

Elnök: A részletes vita megkezdettén a 1-5 §-eket elfogadja a ház.

Elnök az ülést öt perczre felfüggeszti, után kezdődik a szavazás.

Széll Kálmán jegyző: 430 igazolt képviselő közül igennel szavazott 143, nemmel 122, elnök nem szavazott, távol volt 164.

Elnök: E szerint a törvényjavaslat általánosságban részletes tárgyalás alapjául elfogadtatik. A részletes vita befejezetlenül, következik a harmadszori felolvasás, melyet talán hétfőre lehetne kitűzni.

Ülés vége 2 óra 5 perczkor.

A képviselőház ülése márcz. 21-én.

Elnök Somssich Pál.

Jegyzők: Széll Kálmán, Bujánovich S.

A kormány részéről jelen vannak: Andrássy Gyula gr. Bedekovich K., Eötvös J., Gorove I., Lónyay Menyhért, Horvát Boldizsár miniszterek.

Andrássy Gyula gróf miniszterelnök: Van szerencsém benyújtani egy törvényjavaslatot „a Duna folyamnak a főváros mellett szabályozásáról és a forgalom és kereskedés érdekében Buda-Pes-

ten teendő közmunkák költségeinek fedezéséről és e közmunkák végrehajtási kézegeiről.”

Mintán, t. ház, ezen törvényjavaslat egy kölcsön felvételét czélozza, és annak feltételeit szabja meg, azt gondolom, hogy igen helyes volna, ha azt méltóztatnék elhatározni, hogy a pénzügyi bizottsághoz utasítsassék, és annak erre vonatkozó jelentése után az osztályokhoz tétessék át. (Helyeslés.)

Ezen törvényjavaslat felolvasatik és a pénzügyi bizottsághoz utasittatik.

A képviselőház ezek után a napirendre tér.

A képviselőház legelőször is véglegesen elfogadja a harmadszor felolvasott: Udvartartási költségeiről és az 1849. évtől az 1867. ik évig tetteleg fennállott központi kormány közgeinek nyugdíjairól szóló törvényjavaslatokat.

Elfogadtatik minden vita nélkül a postajövedék 1869. iki kiadásainak fedezése iránti póthitel megajánlásáról szóló törvényjavaslat.

A pénzügyi törvényeszek ideiglenes fenntartása iránt az országgyűlés mindkét háza által elfogadott törvényjavaslat 2. ik szakaszához gr. Andrássy Gyula által beadott módosítvány ellen fel-szólat legelőször.

Ghyecz Ignác, de a miniszterelnök felvilágosító beszéde folytán a módosítvány elfogadtatik. (A szélső baloldal a jobboldallal szavazott.)

A magyar koronához tartozó tengerpart ki-kötőiből külföldre szállított tölgyfa utáni illeték megszüntetéséről szóló törvényjavaslat elfogadtatik. Megszavazatik ezután az ő Felsége cabinet irodájára zánt költségek fele, mint Magyarországra eső rész 60.234 frttal.

Az államadósságról szóló összeg tudomásul vétetik.

A földtehermentesítési adósság törlesztésére előirányzott 15.447.500 frt megszavaztatik.

A központi kiadásoknál szót emel: Várady Gábor: Beszédében Beust külügyi politikájáról s a delegatoról értekezik.

Andrássy Gyula gróf miniszterelnök: T. ház! Most 3 hónapja, hogy a t. ház az ez évi budgetet tárgyalja. Oly időszak ez, a mely rendes viszonyok között és más országokban tökéletesen elegendőnek bizonyul az összes törvényhozási teendők bevezetésére. (Ellenmondás balfelől.)

Azonban itt nálunk bizonyos okoknál fogva, a melyeknek egy példáját most látjuk, kiterjesztett a discussió az ország igen átgörös teendőinek és követelményeinek kárával kellenen tul, 3 hónappon át. Mi ezt egy szóval sem elleneztek, mi nem kívántuk megfosztani a szólástól. Mi oknál fogva? Azért, mert oly összegekről volt szó, a mely összegeknek megszavazása ezen országgyűlés teendője. De már most kérdem, t. ház, midőn a t. képv. ur maga kimondá, hogy azon összegek, a melyeket ő itt idézett, nem a ház meghatározásának tárgyai, vajjon magára tudná-e venni a felelősséget az ország irányában az idővesztéséért, vagy méltányosnak tartja-e azt az álláspontot, a melyet elfogal, a melynél fogva t. i. mi vagy kénytelenek vagyunk öt ezen discussió terére követni és akkor azon számokat és állításokat tekintve, a melyeket itt előhozott, meg vagy három hétig discussió alá általa érintett pontok fölött, — vagy pedig kénytelenek vagyunk elhallgatni, és mintegy elfogadni azoknak valóságát. (Ugy van! jobbfelől.)

Midőn a t. képviselő ur oly sok számot idéz, kettő közül egyet akar: vagy azt, hogy az általa idézett számok itt tárgyaltassanak, a mit a törvény világosan tilt, vagy pedig nem akarta a számokat tárgyalatni, és akkor mit akart? Azon olcsó discussiót, hogy oly számokat állítson föl, a melyeket megczafolni senki sem fog, mert azok nincsenek napirenden. (Élénk tetszés jobb felől.)

A mit itt a számokra nézve mondtam, azt kénytelen vagyok kiterjeszteni az ő állításaira is, hogy t. i. oly terennomot méltóztatott választani, a mely megengedi, hogy oly állításokat tárjon a ház elébe, a melyeket nekünk megczafolnunk nem lehet. (Felkiáltások balfelől: Miért?) Nem lehet, mert nem engedhetjük meg azt, hogy oly tárgyak, melyek napirenden nincsenek oda hozassanak. (Helyeslés jobb felől.)

A t. képv. ur azon kérdését illetőleg, vajjon megengedtetik-e vagy tiltva van-e a delegatió eljárása, és hatásköre felett-e házban nyilatkozni, azt gondolom, hogy a dolog természetéből foly a felelet: igen; a delegatió felett itél a közvélemény, itélnék a lapok és hozzászólhat a ház is, minthogy szolt is annak idején, mikor a kérdés napirenden volt. Mit most csak ugy per tangemem érintett a képv. ur, t. i. a delegatiók tehetetlenségét, stb. már eddig is elég számos alkalommal méltóztatnak felhozni, ha önök azt hiszik, hogy a kérdés még nem volt eléggé megvitatva, és szükségesnek tartják az ország drága idejét utolag ezzel tölteni, semmi kifogásunk, tehetik azt bármikor és akkor fogunk hozzászólni, és ez esetben — megmondom, — mi fog kiderülni, hogy a kritika vajmi könnyű, különösen oly perczekben, midőn a válasza belemennünk nem lehet, és ki fog derülni az is, hogy önök nemcsak hogy jobbat nem de ehhez hasonló vagy egyáltalában elfogadható intézményt sem fognak tudni javaslatba hozni ezentul, ugy mint nem tudtak eddig sem. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Egy hang balfelől: Nem is akarunk!) Így állván a dolog, minthogy nekünk kettő közt kell választanunk;

vagy azon tere lépünk, melyre minket a képv. ur állítani méltóztatott s ekkor még három hétig megnyújtani a tárgyalást vagy pedig nem vála szolni, és az én nézetem az, hogy mi ne válaszoljunk; (Helyeslés jobb felől) a házszabályok értelmében helyén van, hogy a ház határozza a felet, lehet-e ezen vitát tovább folytatni, vagy nem. (Helyeslés jobb felől.) Ennek folytán én a napirendre áttérést indítványozom (Élénk helyeslés jobb felől. Ellenmondások bal felől.)

Előzők: Felteszi ezután a kérdést, hogy ki-ván-e a ház napirendre térni?

Ezen kérdés ismét bosszas vitát idéz elő, melyben résztvesznek: Irányi Dániel, Csernátony Lajos, Tiesza Kálmán, Kerkápoli Károly, Almásy Sándor, Zsedényi Ede, Ghyecy Kálmán.

A képviselőház ezután elfogadja a napirendre térő indítványt és felveszi a költségvetésbe a közügyi kiadásokról szóló összeget és megsza-vazza még az országgyűlési költségeket.

A napirend utolsó tárgya a nyugdíjakról szóló törvényjavaslat.

Kautz Gyula előadó: T. ház! Engedje meg t. ház, hogy a napirenden levő tárgyhöz előadói tisztemmel fogva néhány igen rövid megjegyzéssel járuljak. A hazánkat közvetlenül terhelő nyugdíj-kérdés és különösen elintézésének mikénti módja tagadhatatlanul évek óta foglalkodtatja a közvéle-ményt és foglalkodtatja a törvényhozó testület tag-jait, a nélkül, hogy mind e mai napig a feladat megoldásához eljutottunk volna. Bizonyosága ez igénytelen nézetem szerint annak, hogy a tárgy fontossága, sajátlagos jellege általánosan elismer-tetik és a kérdés nem a legkellősebbnek s nem a legkönnyebben megoldhatónak tekintetik. Az el-mő érdemleges lépés ez ügy elintézésére nézve, a mint a t. háznak tudni méltóztatik, az általam kép-viselt állandó pénzügyi bizottságok az 1868 ik évi költségvetés felett beterveztetett jelentésében azon véleménye, illetőleg formulázott indítványa vala, hogy a multa nézve a hazánkat közvetlenül terhelő nyugdíjak a jog és méltányosság alapján lennének elintézendők. A jogosság alapjának meg-itélésénél az 1848-ik évtől fenállott és hosszas szakadatlan gyakorlat által mintegy törvényesített nyugdíjszabályzat fogadtassék el, egyidejűleg pe-dig a minisztérium oda utasítások, hogy a szó-ban levő nyugdíjasoknak mind számukra, mind szolgálati ideje tekintetében lehetőleg kimerítő jegy-zékét adja a t. ház rendelkezése alá.

A képv. ház akkor a pénzügyi bizottság ál-tal beterveztetett ezen véleményt helyesléssel fogad-ta; és az ügy elintézésének második stádiumát az képezte, a mint a t. ház tudja — hogy az 1868-ik év december 5-én határozattal kimondattak és elfogadtattak azon elvek, melyeket az állandó pénzü-gyi bizottság e tárgyban a t. ház elé terjeszteti bátorkodott. Ezen határozat alapján kötelességének tartotta a pénzügyi bizottság a most tárgyalás alá került 1870 ki budget előirányzata tárgyalás nál ezen kérdést ujlag érdemleges vitás tárgya alá venni; iparkodott egy oly véleményt, egy oly indítványt formulálni, mely a t. ház által a kér-désben levő ügynek elintézésénél legalább alapul és kiindulási pontul szolgáljon. Ez azon vélemény, mely imént felolvaslatott, és melyre nézve ez al-kalommal csak azon igen rövid megjegyzést aka-rom tenni, hogy tekintettel egyfelől a tárgy saját-ságos jellegére, tekintettel a dolog természetére, de különösen arra, hogy a részletekbe való szerfe-letti ereszkedés tán hosszadalmas casuistica és kü-lönösen elvi határozatok hozatalának megnehezíté-sére vezethetne, a pénzügyi bizottság elmltettem véleménye részletekbe nem bocsátkozik, hanem áta-lános szempontot és elveket jelez ki, melyekből kiindulva azt hiszi, hogy az előttünk fekvő kér-dés megoldására sikeresen eljuthatunk. Mintán azonban, mint t. ház tudni méltóztatik, Komárom városa igen érdemes képviselője több elvtársai ré-széről és általa egy, ezzel némileg ellentétben álló indítvány is adatott be, és fekszik a t. ház aszta-lán, bátor vagyok ez alkalommal egész általános-ságban megjegyezni azt, hogy a mennyiben szük-ségét látandom és az érvelést fogom hallani, elő-adom zárbeszédemben a szükséges észrevételeket. Ez alkalommal csak a pénzügyi bizottság formu-lázott indítványára nézve azon megjegyzésem van, hogy az, a felemeltetett képv. házi határozat szelle-mének és értelmének megfelelő, a jog és méltá-nyosság elveit lehetőleg egymással összbangzásba hozni törekvő, a rideg igazság és az absztrakt jog igényeit a politikai észlely, humanitás és a méltá-nyosság mérlegével is mérő, és azon tán nem hi-báztatható nézetre van fektetve, hogy az előttünk levő kérdés megoldásánál az általunk most alkot-andó szabványunk nem általában és kivétel nél-kül, minden rangu és rendű tisztviselőkre, hanem csak azokra kell kiterjednie, kik a főnemlített politikai rendszer legfőbb képviselői, tényezői és előmozdítói voltak.

Bátor vagyok a pénzügyi bizottság e véle-ményét az általános tárgyalás alapján leendő el-fogadására tisztelettel ajánlani. (Elfogadjuk!)

Ghyecy Kálmán: Nem kívánja, hogy az abszolút kormány minden közegei kizárassanak a nyugdíj élvezetétől s mivel a képviselőház megta-gadta a honvédelmi bizottság a nyugdíjazást, kéri, hogy ne jutalmazza a hazai ellenségeit; nem kü-

lönösen azokat, kik az abszolút kormánnyal szü-vektek.

Tudja, hogy hat. javaslata nem felel meg az 1848-iki törvény szigorúságának, de a magyar nemzet nagylelkűségében bizva, nem akarta a szí-goru határvonalat megtartani s ajánlja hat. javas-latát a részletes tárgyalás alapján.

Kállay Ödön: Kijelenti saját és elvtársai nevében, hogy az abszolút kormány alatt szolgáló hivatalnokoknak semminemű nyugdíjat adadni nem kíván.

Az általános tárgyalás ezzel befejeztetett. Husz képviselő az e törvényjavaslat feletti névszerinti szavazást holnapra kívánja halasztatni. Ülés vége d. u. 1 1/2 órákor.

A kolozsvári kereskedelmi- és iparkamara fölterjesztése a tizedes mértékrendszer ügyében.

Nagyméltóságú Miniszter úr!

A tizedes mérték- és súlyrendszerről szóló törvényjavaslat iránt nmlgod mult évi decz. 21-ről 728. eln. sz. alatt kelt rendelete által vélemény-adásra lévén felszólítva, van szerencsémje alólirt ke-reskedelmi- és iparkamarának ez ügyben tartott többszörös értekezletek után alázatos nézeteit a kö-vetkezőkben adni elő. A mi a mértékek és súlyok tizedes rendszerű osztását egész általánosságban illeti, e kamara most is következetesen ragaszkö-dik 1867-ben nyilvánított azon nézetéhez, hogy ezt mindenesetre a könnyebb számítás okáért s már csak azon szempontból is óhajtani kell, mert pénz-rendszerünk is ez alapra van fektetve. Noha nem mellőzhetjük azon megjegyzést sem, hogy a jelen-leg használatban lévő mértékrendszer a gyakorlati életből nővén ki, az abban lehetséges negyedelés, harmadolás is oly természetes viszonyok közvéle-ménye, hogy e viszonyokat s ezek parancsoló szük-ségességét a tizedes rendszer behozatala sem lesz képes soha megszüntetni, a mint nem szüntette meg Franciaországban sem. Azonban a gyakorlati élet fog magán segíteni tudni, s a tizedes rendszer elő-nyei mindenesetre felmulják az említett hiányait.

A tizedes rendszer elfogadásával azonban ha-zánkra nézve legirányadóbb azon szempont, a mely-et nmlgod is fennfentelt leiratában felhoz, hogy „a szaporodott nemzetközi érintkezések az egyfor-ma súly- és mérték-rendszert teszik szükségessé,“ s ez okból Európa nagyobb államai már e rend-szer mellett nyilatkoztak, igyekeztünk kell tehát nekünk is mértékrendszerünkbe ez egyformaságot behozni.

E szempontból nézve az előttünk fekvő tör-vényjavaslatot, nem habozunk kimondani, hogy az ellen általánosságban semmi észrevételünk sem lehet.

A mi azonban e törv. javaslat előterjesztését és életbeléptetését illeti, engedje nmlgod a követ-kező észrevételeinket magas figyelmébe s bölcs megfontolásába ajánlanunk.

A civilizált világ általánosan elismerése után, a melylyel a tizedes mértékrendszert fogadta, s a na-pontként mind kényszerítőbbé váló szükségénél fogva egy egyetemes mértékrendszer iránt, megfoghatlan-nak látszanék, hogy hát miért nem léptette már életbe minden mivel állam e rendszert, ha ennek megfajtése olyannyira egyszerű nem volna!

Azért, mert a tizedesrendszer alap-jánul Franciaország a métert vette, oly egysé-get, a mely

1. az Európászerte használatban lévő mérté-kek alapjától minden következményeiben a leg-inpraktikusabb módon eltér, s a mely

2. újabb pontos mérték szerint nem is felel meg azon tudományos definíciónak, hogy t. i. a délkörnek 1 tízmilliód részét tenné, s ennél fogva ép oly önkényes egységet képez, mint bármely más mérték-egység.

Tehát nem a tizedes felosztás, de az ennek alapjánul vett méter, mint egység, inpraktikusá-gában kell keresnünk és találnunk fel az okát annak, hogy magában Franciaországban is a méter-rendszer 50 éven át sem jutott teljes érvényre,

hogy a német vámegelet a kilogramm helyett a fél kilogrammot vámfontnak s a méter szerinti mázsa helyett az 50 kilot fogadta el vámmázsájának,

hogy minden országokban, a hova a méter-redezert bevinni akarják, mindig fölmerül a kér-dés, a melynek megfontolását amlgod is ajánlja, hogy t. i. a méter-rendszer mellett nem volna-e czélszerű megtartani a vámfontot és vámmázsát is?

Mert ugyanis, ha összehasonlítjuk a külön-böző országok most még gyakorlatban lévő mér-tékeit, úgy találnunk, hogy azok egysége a láb, a font, mindamelllett, hogy egymástól némi csekély arányban eltér, általában véve az emberi test ará-nyával és az emberi erővel természetes viszonyban áll, s ez okból felelnek meg az ezen egységekből származtatott további mértékek és súlyok is a gya-korlati élet szükségéinek, és ha azon francia tu-dósok, a kikre a mérték egység megállítása bizva volt, a délkörnek egy egy tízmilliód része helyett, a lábot megközelítő 30 milliód részét vették volna, nagyon valószínű, hogy már egész Európa a mé-ter-rendszert használná.

Nem lehetvén azonban feladatunk tudomá-nyos elemzésébe ereszkedni a méter-rendszernek, ez általánosan alázatos nézetünk szerinti ügyel-

met érdemlő észrevétel alapján bátorkodunk azon indítványunkal lépni fel, hogy

tekintve azon témérdek fáradságot, költséget és időt, a mibe a méter-rendszer átalakítása ke-rül minden államra nézve;

tekintve, hogy különösen hazánkban az ily-nemű újítás minő lassan szivárogt a népéletbe, a minek legfeljebb bizonyítéka például az is, hogy maga a nép még ma is a régi váltó czédula értékben számít, hogy a pengőpénz értéket soha sem fogadta el, s hogy az osztrák értékben szá-mítás csak azért vált könnyűvé a népnek, mert a váltó czédula értékkel könnyen volt kicserélhető, de továbbá bizonyítja ez állítást legalább Erdélyre nézve az is, hogy például az alsó-ausztriai mérőt, egy évtizednél tovább tartó kényszer daczára sem fogadta el a nép;

tekintve épen ez okból azon megszámlálhat-lan s az élet minden viszonyaira kiterjedő hatást, a mely a mértékrendszer ily általános és gyökeres átalakításával jár;

tekintve, hogy a tizedes méter-rendszer a ha-zánkkal szomszédos országokban még nincs elfo-gadva, sőt elfogadásra nincs is kimondva;

tekintve azon lehetőséget, hogy a német vá-megylet s ezzel más állam is vonakodni fog e rend-szert elfogadni, daczára annak, hogy a magyar-osztrák birodalom életbelépteti; de

tekintve, hogy a mérték egyformaságra törek-vés mivel államnál egyaránt annyira élénk, hogy az erre czélzó kezdeményezés kell, hogy okvetlen viszhangra találjon mindannyiánul; és ez okból

tekintve, hogy az Európászerte egyforma mér-tékrendszer nem erkölcsi kényszerítés, hanem in-kább közegyetértés alapján jöhet létre;

mind ezen tekintetekből alólirt kamara a ma-gyar kormány feladatának nem azt látná, hogy a francia mértékrendszert a priori elfogadni siessen, hanem inkább azt óhajtáná, hogy lépjen fel mint kezdeményező egy európai nemzetközi con-gressus tartására, a melynek feladata volna az európai mérték-egységet meg-állítani, s megállítani egyúttal az idő-pontot, a melyen túl, minden állam kö-telezné magáfe mértékek elfogadására.

Csak egy ily nemzetközi megállapodás nyujt-hatna biztosítékot arra, hogy az elfogadott mérték-rendszer valóban állandó s valóban általá-nos lesz.

Csak az ily egyhangú megállapodás után mondhatni czélszerűnek s a vele járó áldozatokra érdemesnek, hogy hazánk is összes mértékrendsze-rét feladja.

Addig az ideig pedig a nemzetközi érintke-zésekre a már egy is gyakorlatban lévő vámmázsá, habár hiányos, de türhető eszközül szolgálhatna.

A mi magat az előttünk fekvő ajánlatot il-leti, — ha csakugyan a méter-rendszer fogadtatnék el — észrevételünk nincs. Annak szerkezete ellen, részünkről, mitsem tudunk felhozni. Az életbelépté-tésére kifizőt 5 év is elég hosszú idő, ha a rend-szer ismertetésére szükséges minden eszköz ez idő alatt alkalmaztatni fog.

E tekintetben bátor lesz alólirt kamara an-nak idejében részéről is előadni szerény nézeteit.

A vámfontnak és vámmázsának megtartását, illetőleg a rendszerbe fölvetését, teljesen osztozunk azon nézetben, hogy ezáltal a tizedes méter-rend-szer tiszta keresztültvitelre lenne akadályozva, tehát — nem pártolhatjuk.

A nagyméltóságú Miniszter úrnak stb. Kolozsvárt, február 28-kán, 1870.

UJDONSÁGOK.

(—) A király ő Felsége a mult kedden reg-gel 6 órákor a bécsi vonattal Pestre érkezett.

(—) A „Blick“ magyar fordításának második füzeté is megjelent. (Mint a „M. Polgár“ szerkesz-tősége ablakában láttuk.) A czimlapon csak közlő K. Papp Miklós neve van, ki e vállalatnak, tudunk szerént, kiadója. Szeretnők ösmerni a szerény fordítót, mert ily csinos fordítás, mint az, bizonyára nem válna kisebbbégére, s a vállalatnak szintén csak hasznára lenne. Lám mennyivel prak-tikusabbak a pesti kiadók!...

(—) Nagy Jakab tilinkötművész második hang-versenye is zsűfölt házban folyt le tegnapelőtt. A lelkes taps, többször ki bízva, most sem hiányzott.

(—) Régi dolog már az, hogy némely keres-kezőnk, kinél „fenn az ernyő, nincsen kas,“ ko-ronkint tres ládákat huzrol üzlete elé, mintha friss árucikke érkezett volna, hogy sarlatánságával for-galmat eszközöljen. Azok a lábáblamások aztán hetkig ott állanak a legnépesebb utcák járdái előtt, mint a szép izlés, rend és csinoság jelképei. De most már ennyivel sem elégednek meg azok a szorgalmas reclame erek, mért az tres ládákra kirakják az árucikkeket is, mint a lábáblam alatt, tehát, ugyszólva, sátrat ütnek, mi épen nincs ren-dén. A b. monostorucaiban láttuk ezt legközelebb-ről, reméljük, hogy utoljára.

(—) Tegnap délután a Rákozei szobor kör-nyékén egy Kolozsvár felé jövő kocsi ragadtak el a lovak. A megvadult állatok, terhökkel az ország-utról kitérve, észveszeszetten rohantak a kö hid mel-leti árok felé, hanem ott egy izmos küllárosi föld-mives, ki marhákkal járt arra, hosszu és erős os-torával várta őket. F. Mártonnak hívják e híres

ostorost, ki legnagyobb hideggyérel anhított szer-számával a hozzá közelebb levő egyik ló nyaka közé, mire az erős kender rátekeredett, vas kezé-vel rántott egyet az ostor nyelén s a lovak meg-állottak. Megjegyzésre méltó, hogy Márton gazda, ki csak volt gazda, ma már neki is gazdája van, a kocsiiban tő idegen hölgytől „a zért a kis fá-radság érte“ semmi ajándékot sem akart elfogadni.

(—) Jördenis Emilia kisasszony, ki egy sze-mélyben zongora- és énekművésznőnek hirdeti ma-gát, városunkba érkezett. Művészi szereplésének babérokoszorúiról m. vásárhelyi levelezőnkől közöl-tünk lapunkban tudósítást, miből következtetve, it-ten jobb sikert óhajtnak.

(—) A Borza István cipő-gyára jövő hó elején nyílik meg. Kezdetben csak mintegy 40 sze-mély fog műhelyében dolgozni, és nem annyira készletre, mint a megrendelők számára. Így is jó ez, ha másként egy hamarjában nem lehet. Eddig-elő már több száz megrendelő látogatta meg az életrevaló vállalkozót.

(—) A jövő héten zártkörű táncvizigalmat szándékozik rendezni néhány örökvidám kedélytű fiatal a vigarda teremben.

— Néhai özv. gr. Teleki Pálné többszörű ke-gyes intézkedései közt a dr. Pataki Dániel házi-szegény betegek felegelő intézetének is 100 forin-tot o. é. hagyományozott.

— Figyelmeztetés. Mivel a kolozsvári vasúti állomáson a munka jelenleg nagy erélyességgel toly, s a körülményekkel ismeretlen egyénekre nézve az ottani járkálás könnyen valamely véletlen általi megsértülést vonhatna maga után, s a munka ez által hátráltatnék, továbbá a társaságunk is ab-ból kára származhatnék, tudtára adatik a n. érdemű közönségnek, hogy Waring-testvérek és Eckersley urak a járkálást megtiltották, de egyszermind in-tézkedtek, hogy a vasúti munkásokat megszem-lélni óhajtok mellé az áru raktári épületben levő irodában vezető adassék, s felkéri a n. é. közön-séget, hogy a vasúti állomáson csak is a fennirt irodában kapható vezető kiséretében járkáljanak.

(—) Debreczenben kiséretből két egyén fo-gadásból futott a pércsi falu első házától egy mért-földnyire eső téren a debreczeni vámházig. A fu-tás ugratási akadályokkal volt nehezítve. A győz-tes Halmágyi Lipót lett, ki ez utat 15 percz alatt tette meg. A győzött koszorúkkal fogadták.

(—) Magyarországi testvér fővárosában a mult vasárnap hat német előadásnak volt nagy közön-sége, mig a két magyar színházban szinte tres nézőtér előtt hangoztak el a szavak. Szomoró! „De nem az a baj, hogy kevesen vagyunk, soral föl igen helyesen a „Reform“, hanem a közön-ség, a buzgóság hiány nyom el! Mig a mi nép-színházunk elbukik, az alatt a három német Sün-ger-trop s rozzant színház épül palotává s gunyol-ja tétlen ügyefogyottságunkat.“

(—) Közlehből Párisban társulat alakult, melynek tagjai a dohányzás megátlását tűzték feladatul. Indítványozók, az elme elompuhságát és erélyhiányt a dohányzásnak tulajdonítják. A tár-sulat gyorsan növekszik. De, hát a dohányzók száma apad e?...

(—) Általános munkás hirlap jelen meg Pes-ten april 2 től kezdve. Szerkeszti Külföldi Viktor.

(—) Jaj az amerikai kritikásoknak! Közlehből bizonyos „emancipált nők“ egy kritikus meg-verték a miatt, hogy éles bírálatot irt róluk. A chicagói írvényszék 310 dollár pénzbírságra ítélte azért őket. Azok a kisasszonyok, kik színésznők, valóban naiv szakmát játsztak.

(—) Victor Emanuel nem régen váratlanul megjelent Turinba, kocsiját roppant néptömeg vet-te körül, midőn megállt, mely alkalommal a király minden ott talált czukorkát és virág-bokrétát össze vásárolván, azokat a nép között egyenként kiosz-totta. Ezek azonban nem voltak elégségesek, a többiek között, kik virág és czukorkában nem ré-szesülhettek, meleg kézszerításokat oszogatott szét, mi rendkívül nagy lelkesedést okozott.

(—) Pesten a pékek is strikelni akarnak. (—) A kínaiak szinelődásain a zenekar a színészek mögött játszik, s a színészeknek a ze-nét kell tulkiabálni. Kinek nincs oly erős hangja, hogy a közönség a lárna daczára is hallhassa, el-mehet. A színészek, ha valami viaskodás fordul elő, nem csak tréfából, hanem teljes erőmegfeszí-téssel küzdenek egymás ellen, mint a római via-dorok. Ki a másikat leveri, azt a közönség körül-borozza. Néha oly sébesülten visznek el egy-egy színészt, hogy nemsokára meg is hal. Sugórló szó silos, (irigylendő helyzet!) s egy egy darab hó-napokig tart. A hallgatóság kedélyesen füstölgetve nézi végig mint vérzik halálra egymást a játszó-k.

— Lauffer Vilmos kiadónál Pesten (Ujvilág-utca 19 ik szám) épen most jelentek meg: 1. A magyar birodalom vagy Magyarország s részeinek czimerei. Irta Ivánfi (Jancaik) Ede kegyes r. tanár, a magy. kir. természettud. és történ. társ. r. tagja. A magy. kir. egyetem ál-tal koszoruzott pályamű 63 kö és színyomatu ál-rával 100 lap. Ára 4 ft o. é. 2. A Kedvencz, regény két kötetben. Irta Báró Podmaniczky Frigyes. Ára 2 ft 50 kr o. é. 3. Törvény a népiskolai közoktatás tárgyában és a népiskolák életbe léptetése, felügyelése, igazgatása és kezelése iránt kiadott min. rendeletek: I füzet 12 kr o. é. II. füzet 24 kr o. é. III. füzet, 36 kr o. é. IV. füzet 16 kr o. é. 4. Népszertű káté a szőlőmivelés és borkezelés okoszerű módjáról, külföldön tett tapasztalatok után írta Entz Ferencz tudor, az ország. szőlőiskola és vinczellér-kepező igazgatója. Másod. bűv. kiadás. Ára 30 kr o. é.

KÜLFÖLD.

Páris, mart. 21. A „Français“ meghiusultaknak tekint az reactionarius intrigákat, melyek arra voltak irányozva, hogy a kormányt a szándékolt alkotmány-változtatások keresztülvételében megátolják. Hozzáteszi a nevezett lap, hogy a császár a cabinet előterjesztése folytán hozott szabadlevél határozatokhoz folyvást ragaszkodik.

A „Temps“ szerint a Páris helyhatósági szervezését tárgyaló bizottság egyhangúlag elfogadta Laboulaye azon indítványát, miszerint a párisi új helyhatósági tanács, — melynek 80 tagból kell állania, — általános szavazás útján választassék. Azonban az activ választási jogra nézve 5 évi Párisban lakás kívánatik meg.

Az angol akadémia 16-iki ülésében Leatham

egy hosszas beszédben, a titkos szavazás iránti javaslat második olvasását indítványozta. Szerinte a gyarmatok s idegen országok tapasztalása azt bizonyítja, hogy a titkos szavazás az egyedüli eszköz a választási vétségek megelőzésére, — s hogy e nélkül nem létezhetik választási szabadság.

Madrid, mart. 21. A regens, Serrano, valószínűleg lelép. Ha az unionisták és klerikálisok közt szakadásra kerülne a dolog, számos unionista főbb hivatalnok fog visszalépni.

Folyó hó 15-én, Bourbon Henrik temetése napján Madridban nagy hadiszemle tartatott, bizonyára, hogy a kormány a netaláni zavargásokat elriassza tervük kivételét. Híre járt ugyanis, hogy a köztársaságiak nagyszerű tüntetést készítenek rendezni; mely egyszerre intézetenék a monarchisták, különösen a montpensie-isták s a francziák ellen. A faikon pedig egy kigáltvány volt olvasható, mely így kezdődött: Bourbon Henrik áldozatul esett hazaszeretetének, és Spanyolország függetlenségéért stb.

Az észak-német birodalmi gyűlés 17-iki ülésében a Belgiummal kötött kiadási szerződés harmadik olvasásában elfogadtatott. — Erre a bűntető törvénykönyv tárgyalása újra felfülvetvén, elfogadtattak azon fejezetek, melyek szerint a felségárulás vagy várfogsággal vagy börtönfogsággal büntetendők; s hogy a bonarulás büntetése börtönfogság legyen, azonban enyhítő körülmények lehetősége megengedett. Kyger azon módosítványa, mely szerint a bonarulásra vonatkozó záradék Schleswigre nem lenne alkalmazható, elvetetett.

Münchenben, 17-én elterjedt hírek szerint az összes katolikus hatalmak, — noha csatlakoznak Franciaország nézeteihez, az egyetemes zsinatra vonatkozólag, — elhatározzák, nem küld-

ni külön képviselőket Rómába. A katolikus hatalmak egyetértőleg rendszabályokat fognak létesíteni oly czélból, hogy mindegyikük, saját területén létező törvények által tiszteletet biztosítson ama polgári jogok számára, melyek a zsinat elé terjesztett sémák által fenyegetve vannak.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Martins. 24-n: 5% Metallique 100 frt 61.50. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 71.45. Kamat 61.50. 1860. Kölcsön 98.—. Bankrészvény 725. Hitelintézeti részvény 200 frt 239.80. London 10 ft st. 100 frt. 23 1/4 kr 124.10. Ezüst 121.15. Cs. királyi arany 5.85 1/10.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.—. Temesi 77.50 Erdélyi 75.25. Horv.-Slavon 83.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

HIVATALOS.

Sz. 425. 1870.

(140)

(3-3)

alisp. 2.

Dobokamegye Galponya községében özszesített kocsma használati jog, ez évi április 24-től kezdve 3 egymásután következő évekre, a kikiltatási ár 10% léka betéte mellett, szabadkészből használatba fog kiadni. Miről is az illetők, azon megjegyzéssel értesítetnek, hogy az árverési pontokat addig is a felker. alispáni hivatal, vagy április 13-án a helyszínen tartandó árverés alkalmával is megtekinthetik. Szamosújvár, március 13.

Dobokamegye Felsőker. alispáni hivatala által INCZE JÓZSEF, alispán.

NEM HIVATALOS.

(143)

(1-3)

A bécsi cs. kir. Klinika egyik első tanárának bizonyítása.

Fogorvos dr. POPP. J. G. urnak

Bécsben, Stadt, Bognergasse, 2. sz.

Ömnek Anatherin-Szájvizét megvizsgáltam és azt ajánlhatónak találtam.

Bécs.

OPPOLCZER tanár,

érdem. rector magnif., a bécsi cs. kir. Klinika tanára, szász kir. udv. tan. sat.

Kapható: Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KARVÁZY J. Tordán: Wolf gyógyszerész. Délészen: Krémer Sámuel. Deván: Bosniaki és Gergely. Mezőgyesén: Folbert gyógyszer. Nagy-Ényedén: Oberth J. gyógyszer. M. Váradhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvárosban: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahban: Weiss gyógyszer. Sz. Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézd-Váradhelyt: Nagy Jakab. Bözörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szendrő-Váradhelyt: Gerber gyógyszer. Szabentben: Sill Mih. Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Fehérvárt: Wagner könyvtáros. Segesvárt: Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. Nyíregyházán: Bacsal B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balasszállás: Fülöp és társa. N.-Almdon: Beck M. Gy.-Szt.-Miklós: Mikó M. Sz.-Uvárhelyt: Beczsi Em. Földvárt: Temmer E. Brassóban J. v. Müller, gyógyszerész.

(139)

(2-2)

Megérkezett

A kész fehérneműek gyári raktárába, a tavaszi idényre mindenféle és legújabb divatu fehér Schiffon

férfi-íngék egy forinttól — négy forintig minden ábrban, a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlja

DÜHA KRISTÓF.

a k. fogyasztó-egylet szállója, bel-közép Nro. 457. Kisegítő alatt.

Vidéki megrendeléseknél kéretik a nyakbőség pontos megjelölése.

(141)

(2-3)

Haszonbéri hirdetés.

A kolozsvári sétányon lévő KIÓSZKI ezkrásztati és egyszersmind vendéglő, ételek és italok árulhatási jogával f. évi Szentgyörgynaptól kezdve egy, eshetleg három évre bérbe adatik. Vállalkozási ajánlatok csak írásban fogadtatnak el, s f. évi ápril 9-ken d. e. 12 óráig egyleti pénztárnok dr. Hintz György urhoz bépeccsételbe beadandók. Az ajánlatokban világosan kifejezendő, hogy egy, vagy több évre szólnak-e?

Ezenkívül használatba adatik a Sétátér egész évi tütermése (a Rózsaliget és a Kiószk környezetének kivételével.) Erre vonatkozó írásbeli ajánlatok is a fennírt napig az egyleti pénztárnokhoz nyújtandók be.

A Sétátér-egylet választmánya.

GUGGENBERGER PÁL

diszmű csarnokában, Kolozsvárt, nagypiacz.

Kaphatók a legújabb divatu selyem, bársony, posztó, szalma és hárs

férfi- és gyermek kalapok.

Bársony, brünnel, posztó és bőr női és gyermek topánok, fénymázos, kesztyű- és zergebőr férfi-lábbelik.

A nálam vett lábbelik igazíttatását is elvállalom.

Továbbá ajánlom dusan berendezett norinbergi diszműcsarnokomat melyben kaphatók különféle nagyságu uti béröndök, bőr és vízmentes vászonból, hajtó s lovagló ostorok, sétatálcák esernyők, halászkészítők, mindennemű toalette-eszközök és illatszerek, evő-eszközök, s minden házi kellékek nagyválasztásban s jutányos árákért.

Talmi-arany, bronz, acél és csont ékszerek.

Gyermek-játékok.

Legdusabb választékú porcellánraktáromban kaphatók a legújabb ízlés szerint készített asztali, kávé és thea készletek, vagy különféle egyes tálak és tángyörök.

friss pozsonyi kétszersült és thea kenyér.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan igazíttatnak. (2-6)

Kerestetik

egy elméletileg s gyakorlatilag jártas és kellő vizsgát letett nőtelen postakidó a czegei m. k. postahivatalához. Az illető intézde folyamodványát Czegébe. (144)

(146)

(1-2)

Hidutezában a 285 sz. a. lakó nap- és esernyő készítő

ajánlja magát e szakmájumunkáj jutányos ároni becsülettel és pontos megkésztetésre.

(68)

(4-6)

A valódi orsz. szabadalmi jog által védett, a károsító, az orvosi karól megvizsgált, sikeresnek talált s ezerfelé- képen kipróbált titkos szer a patkányok házi s mezei egerek, vakandók és svábok teljes kiirtására, (melyet sokfelé, megpróbáltak hamisan utánozni s árulni), hamisítatlan minőségben, Kolozsvárt Földy és Hutflessznel (a főterén), M.-Vásárhelyt Fogarasi Demeternél, Brassóban J. L. Heshaimernél, Segesvárt és Szébenben J. B. Misselbacher és fainál kapható. 1 nagy bádog 1 ft, kis bádog 80 k. Egyes bádog megrendelése is utánvéttel melett gyorsan teljesítetik. Ugyanott kaphatók a legújabb, egyedül szer a fegyverek és tüntetésre.

(145)

(1-12)

„Az osztrák koronaherczeghez“ címzett összes tavalyi selyem- és divatáru-raktár végeledása.

Bécs, Szent-István-ter, 7. herceg-érseki palota.

	ezelőtt	most		ezelőtt	most
1 fekete selyem-ruha	30 frt.	18 frt.	1 mousselin-ruha	12 frt.	5 frt.
1 „ faille-ruha	50 „	25 „	1 barége	10 „	3 „
1 szines selyem	35 „	22 „	1 Jaconat	8 „	4 „
1 „ faille „ Lyoni	50 „	25 „	1 Peral	6 „	3 frt. 50 kr.
1 atlasz csíku selyem ruha	40 „	22 „	1 Gasier	16 „	9 frt.
1 frou-frou ruha (legujabb)	40 „	40 „	1 Grenadine	16 „	8 „

Mohair, Alpaca, Rips, Pouplin, Gas de Chamberg, 50%-kal olcsóbbak. DIAMANT és MÜLLER.

(142)

(1-3)

Egy értelmek józan életi szakács, vagy szakácsné kerestetik egy első rendű szállóba, ki mindenféle jóízű ételek elkészítésében és gyors találásban kiképzettséggel bírjon. Ertekezhetni bérmentes levél útján Sz. Zs. név alatt 1870 ápril 15-ig, post restánt. Utó posta Kolozsvár, hol addig is minden időben szolgálata léphet. Válasz azonnal teljesítetik.

(109)

(10-*)

100,000 darab pengő ezüst tallér? folyó év április 2-án lesz Hamburg város igen nagyszerű DIJ-KISORSOLÁSA a melynek folytán csak kevés nap alatt csaknem 2 millió darab pengő ezüst tallér fog kifizetett felosztva
100,000, 60,000, 40,000, 30,000, 20,000, 16,000, 12,000, kétszer 10,000, 8,000, kétszer 6,000, háromszor 5,000, hatszor 4,000, ötször 3,000, huszszor 2,000, harmincszor 1,500, egyszázharmincszor 1,000, kétszázöttször 400, háromszázharmincször 200, huszonnyolcszor százszáz 100, 60, 40 sat. sat. tallér nyereségre.
Csak nyeresémek húzatnak 4 o. é. frt. beküldése mellett egy egész. 2 „ „ „ „ „ fél 1 „ „ „ „ „ negyed sorsjegyre, a fennebbi húzásra érvényes eredeti állam-sorsjegyeket (nem igérvényeket) a legutóbbi vidékekre is pontosan és titkattartással megküldők.
Nyeresémek és hivatalos húzási lajstromok a húzás után azonnal megküldetnek.
Tessék minél előbb bizalommal fordulni alólírtnak a szerencsétől különösen kedvelt bankházához HECKSCHER ZSIGMOND, Hamburgban.

(23)

(2-*)

Tanács és segély azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőletett tanulás és kimerítő munka által szemöknek ártottak.

Fiatal korom óta megvolt nekem is azon rossz szokásom, hogy az új esendőt szenteltem tudományos munkára. Ez s más kimerítő optikai és finom munkák kivételével később látérom annyira meggyengült, hogy tökéletes elvesztésétől annál inkább féltem, mivel folytonos gyuladós dispositio állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi kezeléseivel is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a legkínzóbb sikerrel használok. E szer nem csak egészen megszüntette a tartós gyuladást, hanem szememnek is visszaadta egész élességét és erejét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb írást, s mint ifjú koromban tökéletes látéromnak örvendek. Ezen jótékony hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legdusabb szemüveg használata mellett sem voltak képesek ízeletiket vezetni. Ezen szer kitartó használata után eldobták a szemüvegét, s régi természetes látéromjuk visszanyerték. Ezen módszer egy illatos lél, melynek alkotórészei az ámbis-növény. Nem tartalmaz sem draszticumokat sem narcoticumokat vagy fém és más ártal s részeket s Erdélyben valódi állapotban szereshető Teutsch J. B. ur által Segesvárt. Ö egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 krért o. é. szállít használati utasítással együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek, hogy ezen léllel vegyék, mert egy lél üveg hosszú időre elég, mivel csak keveset kell abból csekély folyamattal vegyíteni, hogy tejrforma folyadék képződjék, melyvel reggel és este, vagy erőletett munka után kell a szem körüli tájékat megmedvesíteni, a hatás igen jótékony és üdítő s egyszersmind a bőr frissességét föntartja és eszközi.

Örveidni fogok, ha ezáltal nevezetesen azokon lesz segítve, a kik az igazság világa utáni ernyedetlen törekvés által gyakran saját szemük világát kockáztatják s elvesztik. Ezáltal még tán a fatalságnál fájdalom annyira divatba jött elferdítő szemüveg-hordás is megszüntethető, mert e szokás inkább ronjta mint javítja a szemet. Szemüveg csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatnak, de egészséges vagy gyengült szemet sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak meg.

Dr. Romershausen.

A dr. Romershausen-féle jeles szemlél mindig kapható, mégpedig a kis üveg 1 frt 30 kr. a nagy 2 frt 20 kr. a raktárban Teutsch J. B.-nél Segesvárt.

Viszont-eladók, nagyobb mennyiség vételénél aránylagos engedékek nyernekek.

(95)

(8-20)

Isten áldása Kohn-nál Bécsben!!

Váltóiroda, tőzsde- és sorsjáték-iroda.

Vásárlása- és eladása mindentéle állam- és fizetlapirnak, arany- és ezüstpénznek, tőkeelhelyezések ajánlása, szelvények beváltása és felvilágosítások.

Sorsjáték-iroda. Sorsjegyek és igérvények minden húzásra. 20-ad részletjegyek 1864-iki államsorsjegyre 8 frt., hitelsorsjegyre 10 frt.- egy lly részletjegy megvásárlása által a tulajdos azonnal játszik egy húzás részére a részletjegyben pontosan körülírt és nálunk letéteményezett sorsjegyek, és e sorsjegy egy húzás részéig az ő tulajdona. Ily részletjegyeket a napi árfolyam szerént mindig visszaveszünk.

Sorsjegyek részletfizetésre. 1864 ki igérvények 3 frt. Tőzsde-üzletek, mintegy 500 frt. letétemény lefizetése mellett minden egyes tőzsde zárásra, az az 5000 frt. pontosan és szigorún, alkuszok közbenjárása nélkül, egyenesen utalunk eszközölhetnek. Meghosszabítások a legolcsóbban. A nyereség azonnal és minden levonás nélkül kifizetetik. Programm ingyen. Írás- és szóbeli megkeresésre felvilágosítás.

Kohn József és Társa, Pénzürlő, Bécs, Stadt, Schottengasse N. 6.

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket levél általi uton gyógyít a nehézkör valódi orvosa Dr. Killisch O. Berlinben, Mittelstrasse N. 6. Eddigél 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (97)

Megjelent és már kapható:

Kolozsvárt Stein J. Pesten Mach és Stein könyvkereskedésében:

Gr. Széchenyi István világhírű

„BLICK“jének magyar fordítása.

Közli K. PAPP MIKLÓS.

I-só és 2-dik füzet 1 frt.

A váltóeljárás

a marosvásárhelyi királyi tábla területén jelenleg érvényes alakjában.

Írta dr. Haller Károly, a kolozsvári kir. jogakadémia ny. r. tanár, a jogtörténelmi és bírói államvizsgálati bizottság tagja stb.

Ára 40 kr.

Egészségi könyvtár.

I. kötet.

A husevés

az ösztön, az ész, a lelkiismeret a vallás-történelem és a természettudományok ítélőszéke előtt. Med. dr. NAGEL RICHARD német szövegéből fordította Velis Simon természeti (viz) orvos, orvos-sebész, szülész és szemész. Ára 40 kr.

Gazdasági zseb-naptár 1870-re.

Szerkeszti KODOLÁNYI ANTAL. Ára 1 frt 80 kr.

Stein János könyvkereskedése Kolozsvárt, elfogad előfizetéseket a

„Pápák bűnei“

ezimű három kötetes munkára. Előfizetési ára 3 frt.

Legújabb tantalmány!

Légnymosós tentatartók,

melyekbe a tenta soha ki nem szárad, nem sűrűdik meg és üledéket nem képez.

Csinos porcellán kiállításban darabja 50, 75, 90 kr.

Továbbá: Delejtük napórával (Compas) 1 forinttól 4 frtig.

Mérnökök számára telyes rajzeszközök (Reiszeug) 30 krtól 20 forintig.

Ugy szintén megrendelhető:

100 darab legdivatosabb névjegy fekete vagy más színben 50, 60, 70 kr.

Ugy szintén megrendelhető: 100 darab legdivatosabb névjegy fekete vagy más színben 50, 60, 70 kr.

Melléklet: Borza István üzleti hírdetménye.